

**Bornholmske
Borgerforeningers
Samvirke**

Bornholms Regionskommune
Ullasvej 23
3700 Rønne

25. maj 2010

Forslag til Kommuneplan 2009

Høringsvar fra BBS

Forslaget er på rigtig mange områder et spændende og informativt oplæg og det er positivt, at Forslaget bygger på en fortsat decentral udvikling, der sikrer alle dele af det bornholmske samfund en mulighed for en positiv udvikling.

Men det faldende befolkningstal og dermed det faldende beskatningsgrundlag bekymrer. Der er redegjort for udviklingen i befolkningstallet og skønnet et befolkningstal i 2020 på ca. 40.000.

Danmarks Radios udsendelser ”Danmark knækker” har sat fokus på de dele af landet, der er blevet udkantregioner. I den nye globale økonomi er de gamle industrisamfunds mulighed for fortsat vækst og velstand, at de vil været i stand til at bevæge sig i retning af ”vidensamfundet”. Men en konsekvens af denne udvikling er en voksende tendens til centralisering herunder af uddannelser og forskning.

**Danmark knækker
som konsekvens af
videnssamfundet**

For Bornholm har konsekvenserne længe været tydelige. De unge rejser væk for at få uddannelser, de siden ikke kan bruge hjemme på Bornholm, hvorfor demografien i stigende grad vil blive præget af færre unge og flere ældre.

På den baggrund kan Forslagets skøn over befolkningstallet i 2020 være for optimistisk. Det kan bekymre, at Forslaget nedtoner befolkningstilbagegangen og de afledte konsekvenser i form af blandt andet forudsigelige skolenedlæggelser, butiksdød og boliger, der på sigt bliver vanskelige at sælge. For hvad vælger kommunalbestyrelsen af løsninger, hvis det går, som man kan frygte. Det bekymrer også, at Forslaget i Rønne lægger op til endnu et indkøbscenter, selv om der allerede er 60.000 m² butiksareal i de fire største byer (normen i runde tal for behovet for butiksareal er ca. 1 m² pr. indbygger). Her må man frygte, at det vil koste livet for andre butikker, da der trods omsætningen fra turisterne ikke vil være omsætning nok på længere sigt til alle. De helt aktuelle budgetproblemer antyder allerede behov for indskrænkninger i den offentlige service, der ikke er taget højde for i Forslaget.

**Befolkningstallet
falder**

Befolkningstallet vil ikke vedblive med at falde. Bornholm har kvaliteter og fortrin på det naturmæssige område og dermed i turismesammenhæng, har positive forudsætninger på fødevarerområdet og på en række andre erhvervsområder, så faldet i befolkningstallet vil på et tidspunkt flade ud. Det

**- men nyt stabilt
niveau kan forventes**

ville være relevant at analysere sig frem til det befolkningstal, der afspejlede vilkårene i det nye vidensamfund, som er ved at slå igennem.

På den baggrund efterlyser BBS en Kommuneplan, der tegner et billede af det Bornholm, der f.eks. kunne være konsekvensen af et befolkningstal på 35.000.

En sådan Kommuneplan ville kunne afspejle det ”langtidsholdbare” og være suppleret med det, der søges opretholdt så længe afvandringen og dermed det vigende beskatningsgrundlag eller væsentlige ændringer i de demografiske forhold ikke gør det uholdbart.

Langtidsholdbare løsninger efterlyses

Det er smerteligt at krympe og vi er som levende væsener ikke ”programmeret” til at krympe. Derfor er det forståeligt, at vi har berøringsangst ved opgaven. Men faren er, at vi ikke afvikler på en optimal måde set i et lidt længere perspektiv og dermed ikke frigør de ressourcer i tide, der kan fremme den udvikling, der skal finde sted samtidig med, at der sker en afvikling.

Frigøre ressourcer i tide

Når BBS i starten hilser det velkomment, at Forslaget bygger på en fortsat decentral udvikling, kan det i lyset af de centraliseringstendenser, der i øvrigt præget tiden, virke selvmodsigende. Men dels spiller de mange lokalsamfund en betydelig rolle i vores selvopfattelse og i opfattelsen af den bornholmske mangfoldighed men nok så vigtigt er det, at lokalsamfundene i turismesammenhæng har en overordentlig stor betydning. Turismen er et af Bornholms væsentligste økonomiske ben. For turisterne er det meget væsentligt, at de møder levende samfund langs kysten og inde i landet og de vil være negativt berørt af en udvikling, der gradvist erstatter det ”ægte Bornholm” i deres foretrukne lokalsamfund med en sommeråben illusion.

Decentral udvikling med fortsat liv i alle lokalsamfund

I forbindelse med kommunens arbejde med at formulere en politik for borgerinddragelse er der i 2009 på Landdistriktsforum formuleret to ønsker, der gerne måtte stå som hovedhjørnestenene i den fremtidige politik for borgerinddragelse: *dialog og tidlig inddragelse*.

Dialog og tidlig inddragelse i planlægningen

At tegne billedet af det Bornholm, der ville være konsekvensen af en fortsat afvandring og en ændring af de demografiske forhold kunne være en første prøve på, om borgerne vil tage et medansvar for og føle et medejerskab til de ændringer i vore lokalsamfund, det vil betyde på sigt. Og samtidig vil kreative idéer til måden at afvikle på og kreative idéer til måden at skabe udvikling på, kunne afbøde nogle af de ellers uundgåelige spændinger, vi skal igennem, så længe befolkningstallet falder.

Derfor ville de bornholmske lokalsamfund hilse det velkomment med en dialog og tidlig inddragelse også i spørgsmålet om det Bornholm vi er på vej mod.

På vegne af BBS

Jørgen Hammer
Fmd.